

Rozstrzygnięcie XXIV edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk zootechnicznych

Sąd Konkursowy w składzie: prof. dr hab. Józef Krzyżewski (przewodniczący), prof. dr hab. Bronisław Borys, dr hab. Janusz Pająk, obradował 5 lipca 2007 r. Ogółem do Konkursu zgłoszono 50 prac magisterskich z 9 uczelni rolniczych. Najwięcej prac, bo aż 12 wpłynęło z Akademii Rolniczej w Poznaniu, 8 – z Akademii Rolniczej w Krakowie, po 6 – z Akademii Rolniczej w Szczecinie i Uniwersytetu Przyrodniczego (d. Akademia Rolnicza) we Wrocławiu, po 5 – z Akademii Rolniczej w Lublinie i Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, 4 – z Akademii Podlaskiej w Siedlcach i po 2 prace – z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego (d. Akademii Techniczno-Rolniczej) w Bydgoszczy. Wybrani przez Sąd Konkursowy recenzenci oceniali prace w 8 grupach tematycznych: genetyka (7 prac), żywienie zwierząt i paszoznawstwo (6 prac), chów i hodowla bydła, owiec i kóz (7 prac), chów i hodowla koni (8 prac), chów i hodowla trzody chlewnej i drobiu (5 prac), chów i hodowla zwierząt futerkowych (6 prac), zwierzęta dziko żyjące (5 prac), inne (6 prac).

Po zapoznaniu się z recenzjami i dyskusji przyznano 8 nagród pierwszych, 13 drugich i 9 trzecich oraz 9 wyróżnień.

Genetyka

I nagroda – mgr Joanna Kur – „Analiza QTL's wpływających na zachowanie myszy linii selekcyonowanych przeciwnie na zmianę masy ciała”. Praca wykonana pod kierunkiem dr hab. Elżbiety Wirth-Dzięciołowskiej w Katedrze Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt SGGW w Warszawie.

II nagroda – mgr Dorota Stępień-Poleszak – „Wpływ polimorfizmu genu leptyny na cechy tuczne i rzeźne loszek linii 990”. Praca wykonana pod kierunkiem dr. inż. Arkadiusza Pietruszki w Katedrze Hodowli Trzody Chlewnej Akademii Rolniczej w Szczecinie.

III nagroda – mgr Jakub Cieślak – „Polimorfizm genu koaktywatora-1A receptora aktywowanego czynnikiem proliferacji peroksydomów- γ (*PPARGC1A*, *PGC1- α*) świni i jego wpływ na wybrane cechy użytkowości tucznej i rzeźnej”. Praca wykonana pod kierunkiem prof. dr. hab. Marka Świtońskiego w Katedrze Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej w Poznaniu.

II nagroda – mgr Anita Gradowska – „Struktura genetyczna i poziom zimbredowania wybranych grup genetycznych kotów (*Felis catus*)”. Praca wykonana pod kierunkiem prof. dr. hab. Tomasza Szwaczkowskiego w Katedrze Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej w Poznaniu.

Wyróżnienie – mgr Paweł Mańko – „Wpływ polimorfizmu genu somatoliberyny (*GHRH/Haelll*) na mleczność krów rasy c.b. z różnym udziałem genów bydła h.f.”. Praca wykonana

pod kierunkiem dr inż. Ewy Czerniawskiej-Piątkowskiej w Katedrze Nauk o Zwierzętach Przeżuujących Akademii Rolniczej w Szczecinie.

Wyróżnienie – mgr Joanna Prus – „Polimorfizm wybranych sekwencji mikrosatelitarnych u zwierząt z rodziny *Canidae*”. Praca wykonana pod kierunkiem dr. Andrzeja Jakubczaka w Katedrze Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej Akademii Rolniczej w Lublinie.

Żywienie zwierząt i paszoznawstwo

I nagroda – mgr Marcin Jajor – „Mieszanie oleju rzepakowego oraz rybnego a produkcja metanu w warunkach *in vitro*”. Praca wykonana pod kierunkiem dr. inż. Adama Cieślaka w Katedrze Żywienia Zwierząt i Gospodarki Paszowej Akademii Rolniczej w Poznaniu.

II nagroda – mgr Anna Mizera – „Wpływ stosowania dodatków paszowych na wybrane wskaźniki krwi macioerek żywionych sianokiszonką”. Praca wykonana pod kierunkiem dr inż. Renaty Klebaniuk w Instytucie Żywienia Zwierząt Akademii Rolniczej w Lublinie.

III nagroda – mgr Dorota Priebe – „Wartość pokarmowa szarlata (*Amaranthus spp.*) uprawianego na zrekultywowanym podłożu glebowym po otworowej eksploatacji siarki”. Praca wykonana pod kierunkiem dr. hab. Jana Pysia w Katedrze Żywienia Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie.

Wyróżnienie – mgr Agnieszka Bielska – „Wpływ skarmiania nienasyconych kwasów tłuszczowych na strawność i przemianę w żwaczu owiec”. Praca wykonana pod kierunkiem prof. dr. hab. Franciszka Borowca w Katedrze Żywienia Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie.

Chów i hodowla bydła, owiec i kóz

I nagroda – mgr Mateusz Pankowski – „Analiza oceny cech pokrojowych pierwiastek rasy polskiej holendersko-fryzyskiej odmiany czarno-białej dokonanej w ramach programu GLOBAL MAP”. Praca wykonana pod kierunkiem prof. dr. hab. Edwarda Pawliny w Katedrze Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

I nagroda – mgr Joanna Szeleźnik – „Przydatność rozrzedzalnika z trehalozą do zamrażania nasienia tryka”. Praca wykonana pod kierunkiem dr. inż. Macieja Murawskiego w Katedrze Hodowli Owiec i Kóz Akademii Rolniczej w Krakowie.

II nagroda – mgr Agata Jezierska – „Porównanie cech fizykochemicznych tłuszczu mleka krów różnych ras”. Praca wykonana pod kierunkiem dr inż. Joanny Barłowskiej w Katedrze Oceny i Wykorzystania Surowców Zwierzęcych Akademii Rolniczej w Lublinie.

II nagroda – mgr Angelika Tomowiak – „Wartość rzeźna koziołków mieszańców z udziałem rasy burskiej”. Praca wykonana pod kierunkiem dr. inż. Marka Stanisza w Katedrze Hodowli Owiec i Kóz Akademii Rolniczej w Poznaniu.

II nagroda – mgr Katarzyna Grzesik – „Wpływ kondycji krów w okresie zasuszenia na wytrzymałość i przebieg następującej po nim laktacji”. Praca wykonana pod kierunkiem prof. dr. hab. Danuty Borkowskiej w Instytucie Nauk Rolniczych w Zamościu AR w Lublinie.

II nagroda – mgr Aleksandra Kliszewska – „Pasożyty przewodu pokarmowego u krów pochodzących z gospodarstwa rolnego w Nowym Resku”. Praca wykonana pod kierunkiem prof. dr. hab. Aleksandry Balickiej-Ramisz w Katedrze Higieny Zwierząt i Profilaktyki Akademii Rolniczej w Szczecinie.

III nagroda – **mgr Magdalena Kobus** – „Analiza wpływu wybranych czynników na przydatność technologiczną mleka krów z regionu lubelskiego”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr inż. Joanny Bartłowskiej** w Katedrze Oceny i Wykorzystania Surowców Zwierzęcych Akademii Rolniczej w Lublinie.

Chów i hodowla koni

I nagroda – **mgr Magdalena Rusiecka** – „Amatorski sport jeździecki i jego znaczenie dla rozwoju krajowej hodowli koni”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr Anny Nowickiej-Postusznej** w Zakładzie Hodowli Koni Akademii Rolniczej w Poznaniu.

II nagroda – **mgr Anna Domachowska** – „Etologia koni w aspekcie zamierzonych i niezamierzonych wpływów i działań człowieka”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Stanisława Kubackiego** w Zakładzie Hodowli Koni i Zwierząt Futerkowych Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy.

III nagroda – **mgr Agnieszka Mania** – „Występowanie pasożytów przewodu pokarmowego u koni pochodzących ze stadniny w Dobrej Szczecińskiej”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr inż. Bogumity Pilarczyk** w Katedrze Higieny Zwierząt i Profilaktyki Akademii Rolniczej w Szczecinie.

Wyróżnienie – **mgr Sylwia Wieczór** – „Problematyka dobrostanu koni w procesie specjalistycznego szkolenia dla potrzeb policji”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Stanisława Winnickiego** w Katedrze Weterynarii Rolniczej Akademii Rolniczej w Poznaniu.

Wyróżnienie – **mgr Katarzyna Wilk** – „Analiza aktywności jajników klaczy w zależności od sezonu, rasy i wieku”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr inż. Wojciecha Kruszyńskiego** w Katedrze Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

Wyróżnienie – **mgr Małgorzata Maliszewska** – „Analiza zależności pomiędzy oceną pourodzeniową źrebięcia a jego wzrostem, rozwojem i późniejszą wartością wyścigową”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr inż. Wojciecha Kruszyńskiego** w Katedrze Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

Wyróżnienie – **mgr Elwira Muczyńska** – „Cechy nasienia wybranych ogierów inseminacyjnych użytkowanych w Stadzie Ogierów w Łącku”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Stanisława Kondrackiego** w Katedrze Rozrodu i Higieny Zwierząt Akademii Podlaskiej w Siedlcach.

Chów i hodowla trzody chlewnej i drobiu

II nagroda – **mgr Kamila Czełuścińska** – „Ocena cech morfologicznych plemników wydalanych w poszczególnych fazach ejakulacji”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Stanisława Kondrackiego** w Katedrze Rozrodu i Higieny Zwierząt Akademii Podlaskiej w Siedlcach.

II nagroda – **mgr Krzysztof Łoś** – „Wpływ jakości i rozrzedzenia nasienia na wskaźniki użyteczności rozplodowej loch”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Pawła Gajewczyka** w Katedrze Hodowli Trzody Chlewnej Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

III nagroda – **mgr Magdalena Czepukojć** – „Parazytofau na tuczników w wybranym gospodarstwie rodzinnym”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Aleksandry Balickiej-Ramisz** w Katedrze Higieny Zwierząt i Profilaktyki Akademii Rolniczej w Szczecinie.

Chów i hodowla zwierząt futerkowych

I nagroda – **mgr Wioletta Kopczyk** – „Przebieg folikulogenezy w jajnikach dojrzewających samic szynszyli hodowlanych”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Olgi Szeleszczuk** w Katedrze Rozrodu i Anatomii Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie.

II nagroda – **mgr Izabela Smektała** – „Analiza wyników inseminacji samic lisów polarnych na przykładzie fermy hodowlanej w województwie kujawsko-pomorskim”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr inż. Pawła Kubackiego** w Zakładzie Hodowli Koni i Zwierząt Futerkowych Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy.

III nagroda – **mgr Monika Bochenek** – „Zachowanie się samców i samic królików różnych ras w okresie krycia i odchowu młodych”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Olgi Szeleszczuk** w Katedrze Rozrodu i Anatomii Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie.

Wyróżnienie – **mgr Małgorzata Adamczak-Peregrym** – „Technologia produkcji brojlerów króliczych”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Stanisława Winnickiego** w Katedrze Weterynarii Rolniczej Akademii Rolniczej w Poznaniu.

Zwierzęta dziko żyjące

I nagroda – **mgr Joanna Ponicka** – „Badania nad przydatnością wybranych odcinków karpackich dopływów Wisły do reintrodukcji łososa atlantyckiego (*Salmo salar* L.). Wstępna ocena efektów zarybień; rzeka Hoczewka i potok Sanoczek”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Tomasza Mikołajczyka** w Katedrze Ichtibiologii i Rybactwa Akademii Rolniczej w Krakowie.

II nagroda – **mgr Joanna Rosiek** – „Ocena sprawności działania przepławki na jazie piętrzącym w Myślenicach na rzece Rabie”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Tomasza Mikołajczyka** w Katedrze Ichtibiologii i Rybactwa Akademii Rolniczej w Krakowie.

II nagroda – **mgr Teresa Kaszewska** – „Porównanie metody tradycyjnej i histologicznej szacowania wieku jelenia szlachetnego (*Cervus elaphus* L.)”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr inż. Dariusza Zalewskiego** w Katedrze Hodowli Zwierząt Futerkowych i Łowiectwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

III nagroda – **mgr Ewa Margiel** – „Porównanie metody tradycyjnej i histologicznej szacowania wieku sarny europejskiej (*Capreolus capreolus* L.) z nadleśnictw Nidzica, Olsztyn i Wipsowo”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr inż. Dariusza Zalewskiego** w Katedrze Hodowli Zwierząt Futerkowych i Łowiectwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

III nagroda – **mgr Aleksandra Marczak** – „Badanie zawartości wapnia i manganu w wybranych tkankach żubrów”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr hab. Tadeusza Kośli** w Katedrze Biologii Środowiska Zwierząt Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Inne

I nagroda – **mgr Marta Nadolska** – „Porównanie tętnic wieńcowych lisa pospolitego i norki amerykańskiej”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Hieronima Frąckowiaka** w Katedrze Anatomii Zwierząt Akademii Rolniczej w Poznaniu.

II nagroda – **mgr Agnieszka Bagier** – „Wpływ sąsiedztwa płodów samczych i samiczych w rogu macicy na wybrane ce-

chy morfologiczne i behawioralne". Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. Elżbiety Wirth-Dzięciołowskiej** w Katedrze Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Wyróżnienie – **mgr Ewelina J. Budek** – „Prawie wszystko o border collie”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr. hab. Kazimierza Ściesińskiego** w Katedrze Szczegółowej Hodowli Zwierząt Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Nagrody w XXIV edycji Konkursu na najlepszą pracę maderską z zakresu nauk zootechnicznych zostały ufundowane przez sponsorów:

- Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu,

- Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie,
- Stację Hodowli i Unasieniania Zwierząt Sp. z o.o. w Bydgoszczy,
- Ośrodek Hodowli Zarodowej Garzyn Sp. z o.o.,
- Akademię Rolniczą w Lublinie,
- Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu,
- Małopolskie Centrum Biotechniki Sp. z o.o. w Krasnem,
- Ośrodek Hodowli Zarodowej Dębówka Sp. z o.o.,
- POLMASS SA w Bydgoszczy,
- Akademię Rolniczą w Poznaniu,
- Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy,
- Akademię Rolniczą w Krakowie.

Nowy polski indeks selekcyjny do wykorzystania w praktyce hodowlanej bydła rasy phf

Na podstawie ustaleń Rady Hodowlanej Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka z przedstawicielami Instytutu Zootechniki – PIB i spółek unasieniania dokonano zmian w programie genetycznego doskonalenia rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej, w którym ujęto opracowany i wdrożony przez IZ-PIB w Balicach ogólny indeks wartości hodowlanej PF (produkcja, funkcjonalność). W nowym indeksie selekcyjnym PF uwzględniono oprócz cech produkcyjnych również cechy funkcjonalne. Szczególny nacisk położony jest na budowę wymienia oraz nóg i racic, obejmuje on również cechy wpływające na zdrowotność i długowieczność zwierząt, do których zalicza się płodność i zawartość komórek somatycznych.

Od sezonu oceny 2007/1 podstawowym kryterium przy selekcji samców jest już nowy indeks selekcyjny PF. Formuła indeksu PF (produkcja, funkcjonalność) przedstawia się następująco:

$$PF = 0,5 \times PI_PROD + 0,3 \times PI_POKR + 0,1 \times PI_PŁOD + 0,1 \times WH_KSOM$$

gdzie:

PI_PROD – podindeks produkcyjny,

PI_POKR – podindeks pokrojowy,

PI_PŁOD – podindeks płodności,

WH_KSOM – wartość hodowlana dla komórek somatycznych.

Buhaje w zależności od umaszczenia są uszeregowane na oddzielnych listach rankingowych (od najwyższego indeksu PF), na których są również zamieszczone informacje o wartości hodowlanej dla:

- ♦ podindeksu produkcji,
- ♦ podindeksu kalibru,
- ♦ podindeksu typu i budowy,

- ♦ podindeksu nóg i racic,
- ♦ podindeksu wymienia,
- ♦ podindeksu pokroju ogólnego,
- ♦ wartości hodowlanej dla komórek somatycznych,
- ♦ podindeksu płodności (przy buhajach dla których jest szacowany),
- ♦ wartości hodowlanej dla przeżywalności (przy buhajach dla których jest szacowana).

Podindeks produkcji – składa się z wartości hodowlanej dla kg tłuszczu + 2x wartość hodowlana dla kg białka. Przed utworzeniem tego podindeksu wartości wchodzące w jego skład zostały zestandaryzowane na średnią 100 i odchylenie standardowe 10.

Podindeks płodności – na wartość tego podindeksu mają wpływ dwie oszacowane wartości hodowlane dla cech płodności z przyjętymi wagami: wskaźnik niepowtarzalności rui u jałówek – 80%; wiek pierwszego unasieniania – 20%.

Wartość hodowlana dla komórek somatycznych – wyższe wartości hodowlane buhaja odpowiadają mniejszej liczbie komórek somatycznych w mleku córek.

Wagami cech wchodzących w skład podindeksów pokrojowych są:

Podindeks kalibru: wysokość w krzyżu – 50%; szerokość klatki piersiowej – 30%; głębokość tułowia – 20%.

Podindeks typu i budowy: charakter mleczny – 40%; ustawienie zadu – 40%; szerokość zadu – 20%.

Podindeks nóg i racic: przekątna racicy – 50%; ustawienie nóg widok z tyłu – 30%; ustawienie nóg widok z boku – 20%.

Podindeks wymienia: położenie wymienia – 35%; zawieszenie tylne – 20%; więzadło środkowe – 15%; zawieszenie przednie – 10%; ustawienie strzyków przednich – 10%; szerokość wymienia – 5%; długość strzyków – 5%.

Podindeks pokroju ogólnego (PI_POKR): podindeks wymienia – 50%; podindeks nóg i racic – 30%; podindeks typu i budowy – 10%; podindeks kalibru – 10%.

Dodatkowo, na stronie internetowej Instytutu Zootechniki: www.izoo.krakow.pl, dla buhajów są publikowane wyniki oceny wartości hodowlanej cech mleczności i obliczany indeks „stary”, którego formuła składa się z wartości hodowlanej wydajności tłuszczu (wh kg tłuszczu) i podwojonej wartości hodowlanej wydajności białka (wh kg białka) oraz wyniki wartości hodowlanej dla cech typu i budowy.